

The logo for DOAE (Department of Occupational Safety and Health) features the letters 'DOAE' in a bold, green, sans-serif font. The letter 'O' is replaced by the official seal of the Ministry of Labour, which depicts a figure holding a scale and a sword, surrounded by a circular border with Thai text.

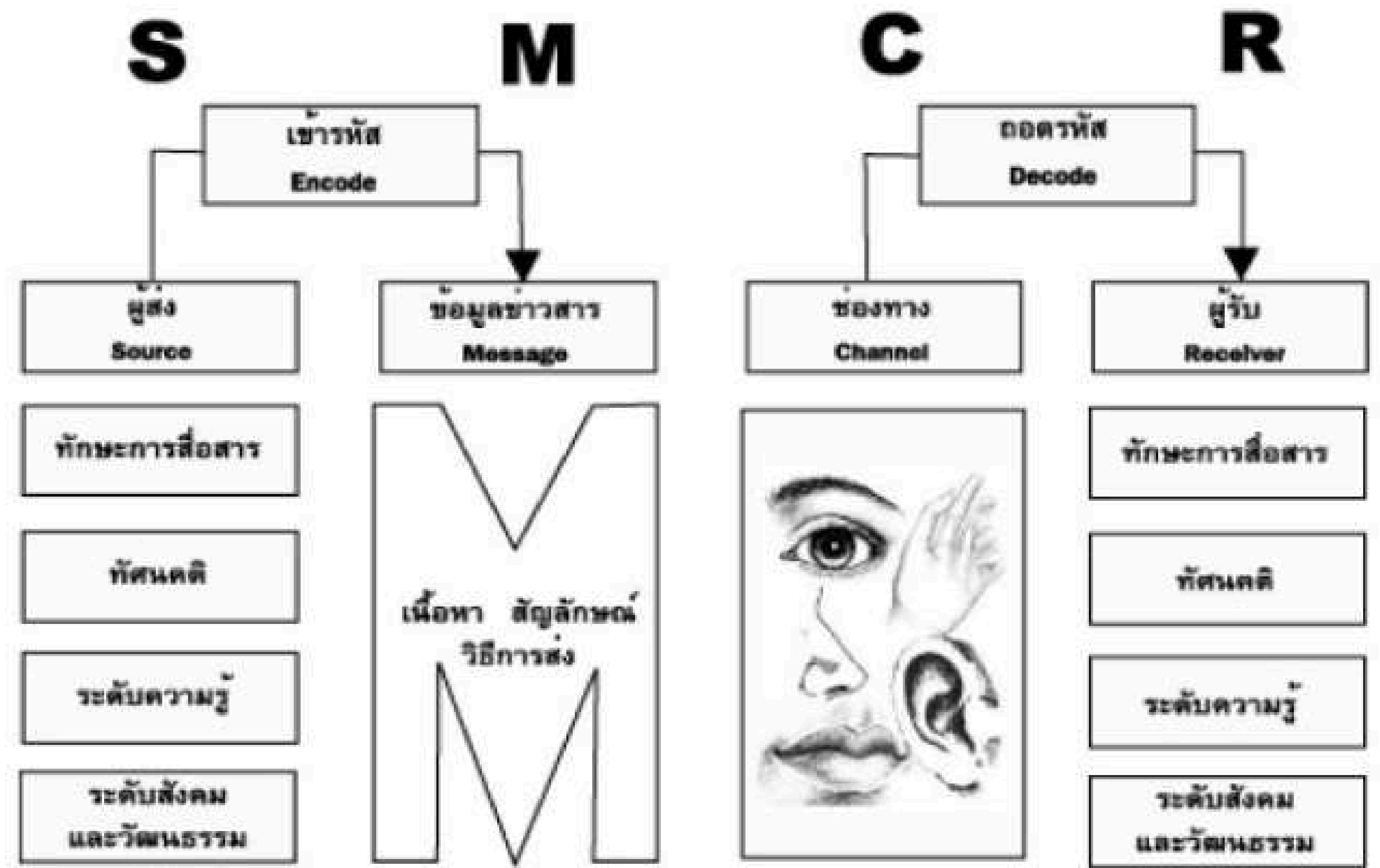
DOAE

เรื่อง...ขั้นตอนและกระบวนการ
ทำวิจัยเพื่อพัฒนางาน
ส่งเสริมการเกษตรด้วยวิธีการวิจัย

ดร.นัตฐา พลเสน
หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร

เทคนิคเล็กๆ ช่วยคิดที่เอาจาย์

Source
(ผู้ส่งสาร/เจ้าหน้าที่)

1. ปัจจัยส่วนบุคคล
2. ความรู้/ความเข้าใจ
3. ทักษะ
4. ประสบการณ์

Message
(ข้อมูลข่าวสาร)

1. องค์ความรู้
2. เทคโนโลยี/นวัตกรรม
3. นโยบาย

Channel
(ช่องทางการส่ง)

1. รูปแบบการส่งเสริม
2. สื่อการส่งเสริม

Receiver
(ผู้รับสาร/เกษตรกร)

1. ปัจจัยส่วนบุคคล
2. ความรู้/ความเข้าใจ
3. ทักษะ
4. การยอมรับ
5. ประสบการณ์

ขั้นตอนการวิจัย

1

ค้นหาโจทย์วิจัย

2

ค้นหาข้อมูล/ถอดบทเรียน

3

วางแผนการดำเนินงาน

4

ดำเนินการตามแผน

5

บันทึก/วิเคราะห์/สรุปผล

6

รายงาน/เผยแพร่/นำไปใช้

กระบวนการทำวิจัย

objective

ทำเพื่ออะไร
(วัตถุประสงค์)

Input

อะไร
(วิธีการทำงาน)

ใคร
(ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง)

ที่ไหน
(ขอบเขตวิจัย)

Process

อย่างไร
(วิธีการ/กรอบระยะเวลา
/เครื่องมือ)

ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

Output

(ผลผลิต)

Outcome

(ผลลัพธ์)

การตั้งวัตถุประสงค์

การตั้งวัตถุประสงค์

1 สอดคล้องกับชื่อเรื่อง

3 ครอบคลุมตัวแปรและสิ่งที่ต้องการศึกษา

4 เทคนิค

2 ชัดเจนทางภาษา
(*เข้าใจง่าย ไม่กำกวม และไม่หาประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมาเขียน)

4 ให้อธิบายคำว่า “เพื่อ” ขึ้นต้น เพื่อแสดงว่าต้องการวิจัยเกี่ยวกับอะไร?

การตั้งวัตถุประสงค์

ตัวอย่าง

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์วิธีการทำงาน...ของชนบท.

2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติ...ของเกษตรกร

3. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริม...
การพัฒนาการผลิต...
การเพิ่มประสิทธิภาพ...

4

ให้ใช้คำว่า “เพื่อ”
ขึ้นต้น เพื่อแสดงว่า
ต้องการวิจัยเกี่ยวกับ
อะไร?

การตั้งวัตถุประสงค์

ตัวอย่าง

	<p>การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research : R2R)</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดนครปฐม</p>	<p>ใบงานที่ ๒</p> <p>(วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔)</p>
<p>๑. โจทย์วิจัยหลัก :</p>	<p>การส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP อย่างมีประสิทธิภาพของจังหวัดนครปฐม ?</p>	
<p>๒. โจทย์ย่อย</p>	<p>๑. กระบวนการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP ของเจ้าหน้าที่ควรเป็นอย่างไร ?</p>	
	<p>๒. เกษตรกรควรปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้ได้ GAP พืชผัก ?</p>	
<p>๓. หัวข้อวิจัย</p>	<p>แนวทางการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP อย่างมีประสิทธิภาพของจังหวัดนครปฐม</p>	
<p>๔. วิธีการวิจัย</p>	<p>การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)</p>	
<p>๕. วัตถุประสงค์</p>	<p>วิธีการเก็บข้อมูล</p>	<p>เครื่องมือ</p>
<p>๕.๑ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยและให้ได้มาตรฐาน GAP ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร</p>	<p>๑. เวทีแลกเปลี่ยนตามระบบส่งเสริมการเกษตร (DW) ๒. การสอบถามความคิดเห็น</p>	<p>๑. แบบบันทึกประเด็นการสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group) ๒. แบบสอบถาม</p>
<p>๕.๒ เพื่อใช้ศึกษาและวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกร</p>	<p>๑. การวัดความรู้(ก่อนและหลังรับการส่งเสริม) ๒. การสัมภาษณ์</p>	<p>๑. แบบวัดความรู้ ๒. แบบสัมภาษณ์</p>
<p>๕.๓ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>๑. เวทีแลกเปลี่ยนตามระบบส่งเสริมการเกษตร (DW)</p>	<p>๑. แบบบันทึกประเด็นการสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group)</p>

การตั้งวัตถุประสงค์

หัวข้อวิจัย : แนวทางการส่งเสริมการผลิตพืชปลูกปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP อย่างมีประสิทธิภาพของจังหวัดนครปฐม

ตัวอย่าง

โจทย์ย่อย

- กระบวนการส่งเสริมการผลิตพืชปลูกปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ?

- การปฏิบัติของเกษตรกรเพื่อให้ได้มาตรฐาน GAP ?

การตั้งวัตถุประสงค์

หัวข้อวิจัย : แนวทางการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยและ
ได้มาตรฐาน GAP อย่างมีประสิทธิภาพ
ของจังหวัดนครปฐม

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์
กระบวนการส่งเสริมการผลิตพืชผัก
ปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP
ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การปฏิบัติ
ตามมาตรฐาน GAP
ของเกษตรกร

3. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริม
การผลิตพืชผักปลอดภัยและ
ได้มาตรฐาน GAP อย่างมี
ประสิทธิภาพ

วิธีการวิจัย เพื่อใช้พัฒนางาน ส่งเสริมการเกษตร

วิธีการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร

2. การวิจัยและพัฒนา

(RESEARCH & DEVELOPMENT)

- ดำเนินงานหลายขั้นตอน เพื่อพัฒนาให้ได้สิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิม
- ความรู้ที่ได้นำไปสู่การพัฒนาเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ เช่น สิ่งประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม รูปแบบกระบวนการใหม่ ๆ

3. งานวิจัยระบบการทำฟาร์ม (ON FARM RESEARCH)

- การวิจัยในแปลงเกษตรกร
- ครอบคลุมการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม สวล.
- คำนึงถึงเป้าหมายการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของเกษตรกร
- การตัดสินใจของเกษตรกรในการใช้เทคโนโลยี

4. การวิจัยปฏิบัติการ (ACTION RESEARCH)

เป็นการวิจัยที่มุ่งนำข้อค้นพบไปใช้แก้ปัญหาคำถามการปฏิบัติงานที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PARTICIPATORY ACTION RESEARCH: PAR)

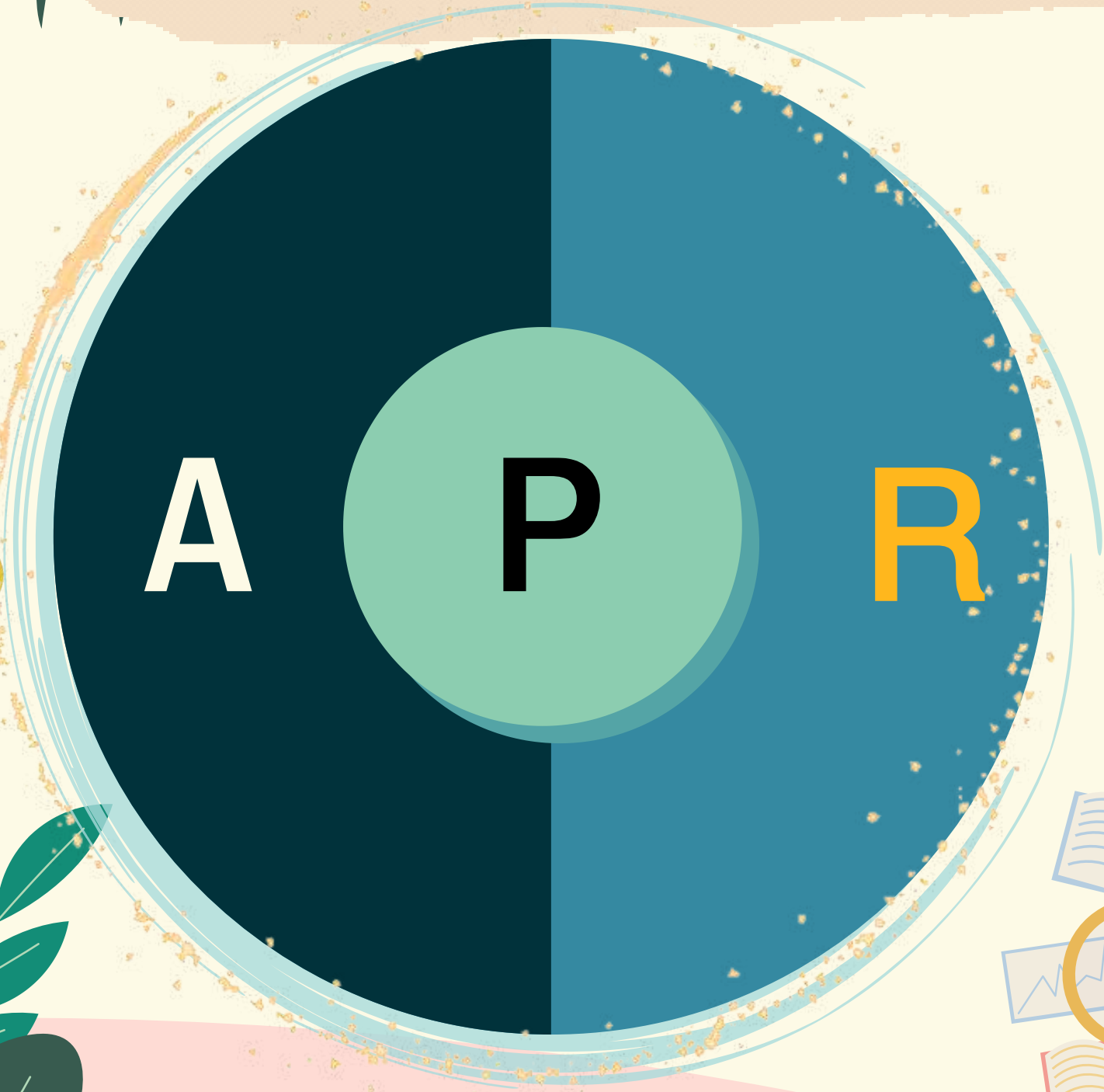
- เกษตรกรมีส่วนร่วมในการวิจัยกับผู้ร่วมวิจัย
- เป็นความร่วมมือกันทั้งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยต่างมีสถานะที่เท่าเทียมกันในการร่วมกันคิดปฏิบัติ สังเกตผล และสะท้อนผล

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (SURVEY RESEARCH)

- ผลการวิจัยเชิงสำรวจนำไปใช้ช่วยในการตัดสินใจ หรือนำไปเป็นความรู้พื้นฐานในการดำเนินงานวิจัยของนักวิจัยในแต่ละกลุ่ม
- ตย. การสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกร...

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR)

Participatory
+ Action
+ Research

ผสมผสาน

การมีส่วนร่วม
+ การปฏิบัติ
+ การแสวงหาความรู้

การวิจัยปฏิบัติการ

เป็นการผสมผสานระหว่างการทำวิจัยเข้ากับงานประจำ

สะท้อนผล
(reflect)

วางแผน
(plan)

สังเกต
(observe)

ปฏิบัติ
(act)

ทำวิจัย

งานประจำ

ใบงาน การออกแบบขั้นตอน และกระบวนการวิจัย

objective

ทำเพื่ออะไร
(วัตถุประสงค์)

Input

อะไร
(วิธีการทำงาน)

ใคร
(ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง)

ที่ไหน
(ขอบเขตวิจัย)

Process

อย่างไร
(วิธีการ/กรอบระยะเวลา/
เครื่องมือ)

ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

Output

(ผลผลิต)

Outcome

(ผลลัพธ์)
' ต่อตนเอง/องค์กร/
เกษตรกร

ตัวอย่าง

objective

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการส่งเสริม...(จหนท.)
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การปฏิบัติ...(เกษตรกร)
3. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริม...

Input

- กระบวนการส่งเสริม...ของ จหนท.
- จหนท.ส่งเสริมของ สหจ.เกษตรปฐม...ราย และเกษตรกรผลิตพืชผัก จ.นครปฐม...ราย
- พื้นที่ศึกษาในจ.นครปฐม

Process

- การวิจัยแบบผสมผสาน ปฏิบัติการ+เชิงสำรวจ
- ระยะเวลา 3 เดือน (มี.ค - มี.ย. 67)
- แบบสอบถาม /แบบสัมภาษณ์ /โฟกัสกรุ๊ป

ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

Output

- ได้รู้กระบวนการส่งเสริม...(จหนท.)
- ได้รู้การปฏิบัติ...(เกษตรกร)
- ได้แนวทางการส่งเสริม

Outcome

- จหนท.สามารถส่งเสริม...ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทพื้นที่
- สหจ.เกษตรปฐมสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริม...
- เกษตรกรเกิดการยอมรับและพัฒนาการผลิต...

The end

**นักวิจัยส่งเสริมการเกษตรรุ่นใหม่
สู้สุดใจ ไปถึงงานวิจัย
เพื่อพัฒนาเกษตรกรและองค์กร**

ดร.ณัฐชา พลเสน
หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร